

اما این چیزهایی که گفتید ربطی به وظایف شما ندارد و مربوط به زمان بحران است. پرسش من این بود که سازمان محیط زیست به عنوان یک دستگاه حاکمیتی و نظارتی برای پیشگیری از بیابان زایی و تخریب سرزمین و البته پیگیری نحوه درمان ریزگردها چه کرده است؟ برای احیای آن ۳۵۰ هزار هکتار کانون های بحرانی خوزستان که ۸۰ درصدش تالاب خشک شده است چه کردید؟ و چرا از دولت نمی خواهید که همین بودجه ناچیز را که وعده دو سال پیش اش بوده برای تثبیت ۲۵ هزار هکتار از کانون های فوق بحرانی خوزستان تخصیص دهد؟

بله پیشگیری و وظیفه ماست، اجازه بدید توضیح می دهم. خب ما کانون ها را شناسایی کردیم و نخستین کار ما مقابله با آن فوق بحرانی هاست ضمن اینکه در نتیجه تغییر اقلیم بخشی از این کانون های بحرانی در جنوب استان تبدیل به فوق بحرانی هم شد. اما اخیراً برخی از کانون های فوق بحرانی کشور مثل جازموریان در اثر سیلاب و بارندگی موقتاً آبگیری شد.

خانم دکتر چرا با وجود ابلاغ دولت به وزارت نیرو مبنی بر اینکه

حقاب تالابها بعد از شرب در اولویت قرار گیرد اما شما حقایق تالابها را از وزارت نیرو نمی گیرید تا جلوی تشدید ریزگردها گرفته شود؟ در عمل این مصوبه اجرا نشده و عملاً اولویت شرب، کشاورزی و بعد هم صنعت است و تالاب هم سهمی ندارد مگر از الطاف الهی و باران؟!

توضیح می دهم ببینید در مورد هورالعظیم در خوزستان اتفاقی که افتاد این بود که مادر سال ۸۳ و ۸۴ با طرح اکتشاف نفت در هورالعظیم به صورت مشروط موافقت کردیم. البته اول سختگیرانه عمل کردیم و موافقت ندادیم چون تالاب بود اما گفتند چون عراق دارد از این ذخایر مشترک استفاده می کند و ثروت کشور از دست می رود لذا موافقت کردیم و یکی از شروط ما این بود که تالاب به هیچ وجه نباید خشک شود و ارزیابی هم شد. بعد در دولت بعد شرکت نفت اقدام به ایجاد دایک و جاده کشی های متعدد کرد و

تالاب خشک شد. سال ۹۲ که ما آمدم دیدیم هورالعظیم کامل خشک است. به آقای زنگنه سریعاً اعلام کردیم که باید حقایق تالاب تأمین شود و به وزیر نیرو هم گفتیم. آقای چیت چیان گفت ما حقایق تالاب را می دهم و شما باید مسیرهای ورودی آب را باز کنید و بعد از آن مدت ها کشمکش داشتیم. چون وزیر نفت و معاونش دستور داده بودند اما در عمل زیرمجموعه ایشان زیربار نمی رفتند. آن زمان آقای جواد معاون وزیر نفت بود ایشان آخر خودش رفت روی این دایک ها نشست تا مسیر آب را شرکت مربوطه باز کند و تهدید کرد که اگر مسیر باز نشود از روش های دیگر استفاده می کند، تا نهایتاً دایک ها باز شد و از آن موقع با حقایق هایی که از کرخه برای تالاب تأمین شد و بارندگی های خوبی که پارسال داشتیم آب وارد تالاب شد الان به حوضچه های ۷۰۶ هم تقریباً آب رسیده و تصاویر ماهواره ای روند آبگیری را در سطحی معادل ۷۰ درصد نشان می دهد. پارسال هم من رفتم بازدید کردم و به اتفاق ۴-۵ نفر از معاونان وزیران قایق ما هم چپ شد و ارتفاع آب هم به حدی بود که ما داشتیم غرق می شدیم. آن قسمت که ما بودیم نزدیک دایک مرزی ایران و عراق ارتفاع آب حدود ۳ متر بود و اتفاقاً پراز لاک پشت های فراتی بود و شاید یکی از دلایلی هم که نجات پیدا کردیم دعای همین لاک پشت ها بود (با خنده)، چون قبلاًش

وقتی داشتیم پای پیاده از دایک مرزی بازدید می کردیم متوجه شدیم که این طفلکی ها از آب خارج شده و می آمدند بالای دایک و گیر می افتند و من به همه گفتم هر کس هر چی لاک پشت دستش می رسد، برداشته و ببیند از داخل آب، چون از شدت گرمای تابستان در خشکی داشتند می مردند و بعد گفتم احتمالاً دعای همین ها ما را از غرق شدن نجات داد (با خنده)، متأسفانه مسأله هورالعظیم در استان خیلی سیاسی شد و تعدادی از نماینده های مخالف دولت مدعی شدند که هورالعظیم هنوز خشک است.

شاید به خاطر اینکه تصاویر موجود حکایت از خشکیدگی بخش های وسیع و آبگیری محدوده کمی داشت؟

نه این طور نیست، تصاویر ماهواره ای موجود است. صدا و سیما استان هم فیلم خوبی تهیه کرد که این حقیقت را نشان می دهد. در مورد شادگان هم یک مشکل داشتیم یعنی در اثر یک سری اتفاقات حقایق تالاب خیلی آسیب دید.

منظور تان سدسازی های دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ است؟

خیلی از عوامل، لذا آمدم کشت و صنعت نیشکر را وادار کردیم که زهابش را به سمت کاهش شوری هدایت کنند و گزارشی هم که به ما دادند گفتند اصلاً از سم استفاده نمی کنیم مگر یک مقدار خیلی کم قارچ کش و ما هم گفتیم پس اب رابع از تصفیه به سمت شادگان هدایت کنید.

ولی این کار شما در دولت هشتم به منابع آبی از آسیب زد. حالا اینکه آنها مدعی شدند از سم استفاده نمی کنند شما هم پذیرفتید؟

نه اندازه گیری های ما هم در یک برهه ای این را تأیید کرد که پس اب شان آلودگی ندارد. حداقل این آب از هیچی بهتر است اما بعد از آنکه مصوبه حقایق تالاب ها در دو سال گذشته اعلام شد برای دودوره، یکبار ۲۰۰ میلیون و بار بعد ۳۰۰ میلیون مترمکعب حقایق رهاسازی شده هم برای تالاب رسید. یک اتفاق دیگر هم افتاد که با نیشکر صحبت کردیم

گفتم شما که همیشه خاک شویی و پس اب ندارید، در ماه هایی که پس اب ندارید از کارون آب را به شادگان پمپ کنید تا جبران آن رودخانه هایی شود که بسته شده یا رویش جاده کشیده شده که پارسال ۹۰ میلیون و امسال ۱۲۰ میلیون مترمکعب آب به تالاب دادند.

الان وسعت حوضه آبگیری تالاب چقدر است؟

بیش از ۳۵۰ هزار هکتار است. اما این مساحت کل تالاب قبل از خشکیدگی اش بوده نه الان، ضمن اینکه این حجم آب در برابر این وسعت عملاً هیچ است و برای همین شادگان هم به یکی از کانون های بحران خوزستان تبدیل شده است.

بله الان وسعت تالاب کمتر از این رقم است و هنوز بخش هایش خشک است ولی یک کار خوبی داریم می کنیم که یک کانالی را از کارون ایجاد کرده تا برای تالاب آب بیاوریم که مطالعاتش هم انجام شده و ان شاء الله برای خرداد سال ۹۶ افتتاح می شود.

خانم دکتر به نظر شما آیا دولت به این درجه از باور رسیده که درک کند وضعیت خوزستان بسیار بحرانی است که حداقل اعتبارات مصوب برای مقابله با کانون های ریزگردها اختصاص دهد؟ چون کمترین تغییرات را در سیاست ها

و برنامه های دولت شاهدیم و همچنان شاهد پروژه های متعدد انتقال آب از سرشاخه های کارون هستیم.

ما هنوز در سازمان محیط زیست به هیچ کدام از این پروژه های انتقال آب مجوز ندادیم و با بسیاری از ارزیابی های سدها مخالفت کرده و رد کردیم. از طرف دیگر دولت هر وقت وضع اعتباراتش خوب بود تخصیص های خوبی داشت من فکر می کنم سه میلیارد تومان پارسال دادیم به خوزستان برای خرید تجهیزات و تکمیل مطالعات.

سه میلیارد تومان که رقمی نیست، بعد هم تجربه نشان داده بسیاری از سدها و پروژه های انتقال آب بدون مجوز سازمان هم اجرایی شده است چون سازمان قدرت اجرایی ندارد.

نه این طور نیست ما الان انتقال آب چغاخور را متوقف کردیم پس قدرت داریم! اما امسال دولت هنوز هیچی از اعتبارات را تخصیص نداده که این هم خاص همه دستگاه هاست نه فقط محیط زیست ولی در استان به صورت نسبی تلاش هایی شده است. دو هفته قبل هم که آن بحران در خوزستان بوجود آمد رئیس جمهوری برای تثبیت آن ۲۰ هزار هکتار کانون های فوق بحرانی به سازمان جنگل ها دستور داد که برنامه ریزی کند.

برنامه که هست، دولت اگر پول بدهد برنامه اجرایی شود.

الان آقای حجتی با آقای جهانگیری دارند برای این موضوع فکر می کنند و چندین جلسه هم برای این کار برگزار شده و وزیر جهاد گفتند مشکل حل می شود! اما شما به این هم توجه داشته باشید که مجموعه ای از عوامل باعث تشدید بحران خوزستان شده و بارندگی هم بسیار کاهش یافته است.

بارندگی جای خود، اما کارشناسان که حتی برخی مسئولان هم می گویند سدسازی ها علت عمده بحران امروز خوزستان است. چرا شما این را نادیده می گیرید و عمدتاً یا به کانون های خارجی اشاره می کنید یا کاهش بارندگی؟ حال آنکه سازمان جنگل ها صراحتاً علت بحران های اخیر خوزستان را کانون های داخلی استان و علتش را هم سدسازی های می دانند.

بله اما این کاهش بارندگی، خشکی خاک را هم تشدید می کند و باد های جنوبی که می وزد شرایط بحرانی می شود.

نمره دولت یازدهم را در بخش محیط زیست چند می دهید؟ کار خیلی سختی است ولی سؤال خوبی است. فکر می کنم در مقایسه با شرایط و گرفتاری هایی که دولت به لحاظ اقتصادی و اشتغال و مسائل اجتماعی و بحث تحریم و برجام و فشارهای سیاسی که داشتیم....

اینها که همیشه در همه دولت ها بوده؟

نه دیگه، دولت احمدی نژاد رشد اقتصادی ۷ درصد و تورم ۱۰-۱۱ درصد دولت قبلی را تحویل گرفت و وقتی دولت را تحویل داد رشد اقتصادی اش منفی ۴ درصد و تورم ۴۰ درصد تحویل آقای روحانی داد و این بدترین شرایط را برای دولت فعلی ایجاد کرد. بدون شک بدترین دولت از نظر وضعیتی که تحویل گرفت، دولت آقای روحانی بوده است و وضع محیط زیست هم همین بود. با این تفاسیر من نمره قبولی به دولت می دهم.

خب نمره ۱۰ هم نمره قبولی است. شما چند می دهید؟

نه خیلی بیشتر نمره می دهم، مثلاً ۱۶ تا ۱۷ ولی ۲۰ قطعاً نمی دهم چون هنوز خیلی کار داریم. برای اینکه اعضای دولت هر کدام در بخش های خودشان خیلی کار کردند؛ چون آقای روحانی با جرأت آمد جلو و همان نخستین جلسه هیأت دولت را به بحث ارومیه اختصاص داد.

وزیران کابینه برای محیط زیست چه کاری کردند؟

وزیر نیرو می توانست حقایق تالاب ها را در بدترین سال های خشکسالی ندهد اما رسماً تعیین و بعد هم ابلاغ کرد حالا اینکه چقدر محقق شد من کاری ندارم ولی بالاخره یک بخشی دادند. بهترین کار آقای زنگنه هم حذف بنزین پتروشیمی بود.

به خاطر همین به ایشان جایزه ملی محیط زیست دادید؟

به خاطر همین یک کار و حذف سرطان از شهرهای ما. آقای حجتی هم در اصلاح الگوی کشاورزی کار کردند.

ولی ممنوعیت کشت برنج در ۱۵ استان کشور به رغم مصوبه وزارتخانه هنوز نادیده گرفته می شود؟

بله ولی خیلی کارهای خوب دیگری هم شده است.

وزیر صنعت هم نمره قبولی می گیرد؟

بله چون بالاخره استاندارد خودروها و موتور سیکلت ها بعد از ۷-۸ سال مقاومت خودروسازها ارتقا یافت. وزیر راه و شهرسازی هم در توقف بلند مرتبه سازی در تهران موفق بودند.